Nro 25.

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 8. PAZDZIERNIKA 1796 R. W SOBOTĘ

Z Wiednia 28. Września.

Od woysk naszych następuiące urzędowe w tych dniach odebraliśmy wiadomości:

Od Armii Arcy-Xcia Karola.

Armia ta coraz się daley posuwa. Podług rapportow d. 17. t. m. z *Lindenholshausen*, Arcy-Xże d. 13. wysłał *Sztarraia* ku *Wetzlar*. Dnia 14. wyparto nieprzyiaciela z miasta tego i za *Lahne* ustąpić przymuszono. — Dnia tegoż attakował stanowisko nasze w *Giessen*, ale bezskutecznie. Arcy-Xże zaś pomaszerował do *Usingen* aby tym łatwiey mogł to na *Limburg*, to na *Weilburg* obrocić się. Gdy potym nieprzyiaciel znaczne zebrał siły przy *Limburg* i *Dietz*, Arcy-Xże wysłał natychmiast *Hocza* ku *Weilburg*, *Neua*, ku *Schwalbach* i *Kirchberg*, a sam pociągnął do *Münster*. D. 15. Generał *Spiegelberg* z przednią strażą uderzył na nieprzyiaciela, ale od przemagaiącey siły iego, po mocney utarczce, cofnąć się musiał. Pomimo tego, Arcy-Xże przeniosł głowną kwaterę do *Oberweyer* i postanowił dnia następuiącego, całemi siłami uderzyć na nieprzyiaciela. D. 16. nieprzyiaciel opuścił wzgorza i stanął przed *Limburgiem* i *Dietz*. Postępowano krok w krok za nim, zapędzono go za *Lahne*, wzięto *Limburg* i *Dietz* i obydwa mosty na rzece opanowano. Strata z obydwoch stron była znaczna. D. 17. i 18. nieprzyiaciel zupełnie od *Lahny* odparty został. Zabrano *Montebauer* i wzgorza *Rottenhan*, a twierdzę *Ehrenbreitstein* od oblężenia uwolniono. D. 18. armia stanęła obozem przy *Molsberg*, a za cofaiącym się przez *Herrbronn* nieprzyiacielem, Generał *Kray* postępował. *Haddick* stanął przez *Merenberg* w *Langendernbach*, a *Hotze* w *Wriling*, *Neu*, osadziwszy *Montebauer* posunął się do *Greneshausen*. — Generał *Petrarsch* kommendant fortecy *Manheim* wzmocniony został od Arcy-Xcia 14tu szwadronami iazdy, i z garnizonem fortecy odebrał rozkaz, attakowania Generała Francuzkiego *Scherb* przy *Bruchsal* — Uskutecznił to szczęśliwie, *Bruchsal* zabrał, a Francuzi w nieporządku cofneli się do *Rastadt*. — Wysłane od *Petrarscha* na wszystkie strony patrole, przecinaią kommunikacyą między armią Generała *Moreau* i Francyą.

Od armii Latoura, Nauendorfa i Fröhlicha.

W rapportach *Latoura* d. 19. z *Bobenhausen* iest wyrażono: że z marszow i kontrmarszow Generała *Moreau* nie można ieszcze zgadnąć, w ktorą się stronę obroci. — Chciał z razu przeyść *Dunay* przy *Neuburg*, lecz ostatnie *Latoura* rapporta d. 21. z *Potmes*, zawieraią w sobie, że nieprzyiaciel w nocy z 19. na 20. opuścił *Neuburg* i że przy *Rain* i *Augsburgu* cofnął się przez *Lech*. Woysko nasze weszło zaraz do *Neuburg* i postawiono most na *Dunaiu*. D. 21. *Latour* udał się do *Rain* dla przeyścia rzeki *Lech* d. 22. a *Mercantin* pociągnął do *Friedberg* dla złączenia się z *Fröchlichem*. Z rapportow

A

Latoura 22. t. m. okazuie się, że przednia iego ftraż d. 21. pod Generałem *Baillet* przeszła *Lech*, a dnia naftępuiącego cała armia przebyła rzekę i ftanęła przy *Meitingen*. Przednia straż przez *Wertingen* ścigała nieprzyiaciela do *Burgau*. W czasie poftępowania naszego, we wszyftkich wsiach dzwoniono na gwałt i liczne kupy uzbroionych włościan, złączyły się z woyfkiem naszym. — *Fröhlich* z swey ftrony pobił nieprzyiaciela d. 17. przy *Kempten* i zabrał 270. niewolnika. D. 19. pomaszerował ku *Isny*. D. 20. nieprzyiaciel uderzył na niego, ale niepomyślnie, miał albowiem ftracić do 1200. ludzi w zabitych i niewolnikach.

Od Armii Wurmsera.

Z *Mantui* pod dniem 13. t. m. donoszą to, co naftępuie: D. 11. t. m. armia Cesarfka ruszyła z *Legnano*, dla przedarcia się do *Mantui*, przez *Sanquinetto* i *Castellano*. Przedniey ftraży dowodzili *Mezaros* i *Otto*. Gdy ta w okolicy *Ceria* ftanęła, attakowaną była od 6cio tysiącznego korpusu Francuzow, idącego od *Werony*. Woyfka nasze iak naymężniey broniły się, zabrały 872. niewolnikow i 7. armat, a nieprzyiaciel do *Werony* cofnął się. Po tey szczęśliwey akcyi, cała armia pomimo uciążliwego marszu uftawicznie będąc napaftowaną, ftanęła pod *Mantuą* i złączywszy się z tamecznym garnizonem, dalsze przedsieweźmie operacye. D. 13. t. m. nieprzyiaciel o godzinie 10. rano, uderzył na cały oboz Cesarfki pod samemi murami *Mantui*, to ieft między *Formigosa* i przedmieściem *S. Georgio*. *Wurmser* osobiście w bitwie tey znaydował się. Woyfka Cesarfkie z takim męftwem odparły nieprzyiaciela, że spiesznie cofać się musiał i przy odeyściu kuryera, choć akcya ieszcze nie była fkończona, zabrano mu 1,500. niewolnika, 10. armat i znaczną miał liczbę zabitych zoftawić na placu. Gdy walka przy odeyściu ninieyszego rapportu ieszcze trwała czekać więc trzeba na opis szczegułow tey bitwy, ktora iak się zdaie bardzo szczęśliwie zakończyć się musiała.

Dnia wczorayszego na teatrze Cesarfkim, podczas reprezentacyi nowey sztuki z pieśniami pod tytułem: „*Ochotnicy*„ spektatorowie przez naużywsze applauzy, przywiązanie swe do Monarchy okazali. Między wielu pieśniami ftosuiącemi się do Cesarza i Arcy-Xcia *Karola*, z naywiększym ukontentowaniem naftępuiącym poklafkiwano, wyrazom: *żebrać pokoiu, kupować go, nieprzyftoi dla Auftryaka.* Dochod tey reprezentacyi na fundusz korpusu woluntaryuszow obrocono. — Seym Węgierfki dnia 6. Liftopada ma się zgromadzic w *Prezburgu*.

Z Paryża 17. Września.

„List Generała *Buonaparte* do Dyrektoryatu z kwatery głowney w *Trydencie* 20 Fructidor (6. Września.)„

Dywizya Generała *Massena* przebyła d. 2. t. m. rzeke *Adygę* pod *Golo*. Dywizya Generała *Angereau* wyruszywszy z *Werony* opanowała gory dzielące kray Wenetow od *Tyrolu*. Dywizya zaś Generała *Vaubois* w tymże czasie z *Storo* wyszła, i ftraż iey przednia złączyła się w *Torgola* z brygadą Generała *Guieux* płynącą z *Salo* na iezioгze *Garda*, i natrafiwszy na nieprzyiaciela przy moście *la Saren*, 50. ludzi wzięła w niewolą. D. 3. Generał *Pigeon* kommenderuiący letką piechotą dywizyi *Masseny* ftosownie do mego zlecenia, obsadzoną mocno przez Cesarfkich wieś *Seravale* opanował, i 300. niewolnika zabrał. D. 4. z rana ftanęliśmy naprzeciw woyfk nieprzyiaciela, kto-

ry iednym korpusem okrywał niezdobyte ciasne wąwozy *Marka*, a drugim ufortyfikowany oboz pod *Nori*. Attak się rozpoczął, Cesarscy długo naymocnieyszy dawali odpor, i dopiero po 2. godzinney nayżwawszey bitwie cofnęli się. Generał *Dubois* na moy rozkaz sam na czele pierwszego regimentu huzarow wpada na nich, i tym bardziey zwycięztwo na ftronę republikanow nakłania, lecz razem 3. poftrzały śmiertelne odnosi. W moment potym iuż go konaiącego zaftałem: „Umieram dla Rzplitey (mowił,) lecz szczęśliwy ieftem, słysząc żeśmy zwyciężyli„ poczym umarł.

Auftryacy ku *Roveredo* udali się, zaleciłem Generałowi *Kampont*, aby z 3. brygadą, między tym miaftem i *Adygą* maszerował. Generał zaś *Victor* szedł gościńcem, nieprzyiaciel cofnął się znowu daley, wiele ludzi w zabitych i ranionych utraciwszy. Tymczasem Generał *Vaubois*, gwałtem oboz iego pod *Mori* zdobywszy, poftępował za nim z tey ftrony rzeki. Cesarscy korzyftaiąc, z położenia mieysca, we wszyftkich wąwozach bronili się dzielnie, cofnęli się iednak do *Trydentu*, a my 3 armat i 1000. niewolnika zyfkaliśmy. Stanęli potym pod *Calliono* Mimo tego, że dzień cały zszedł na potykaniu się, ftanowifko to nie zdobytym bydź się zdawało. *Adyga*, przypiera tam do wysokich i niedoftępnych fkał, i między niemi iedna tylko ieft droga idąca przez wiofkę obok wysokiego zamku, i grubego muru, łączącego niejako rzekę z gorami. Generał *Dommartin* z 8. letkiemi działami rozpoczął attak, 300. ftrzelcow rzuca się na sam brzeg rzeki i sypią ręczny ogień, a 3. puł-brygady w ściśnionych szeregach na ciasną poftępnią drogę. Nieprzyiaciel cofa się. Nasza go iazda ściga, moy Generał Adiutant *Marois* chce całą iego kolumne z 50. huzarami wftrzymać, przedziera się przez iey środek, lecz otoczony rzucony, na ziemie, wiele ran odbiera, żadna z nich iednak nie ieft śmiertelną. Obywatel *Beissiera* porucznik spoftrzega, iż 2. armaty wyśćby przed nim mogły, rzuca się natychmiaft z 5. lub 6. ludzmi od swey kompanii, i mimo oporu nieprzyiaciela, zabiera ie. — 6. do 7. tysięcy niewolnika, 25. armat, 50. wozow ammunicyinych, 7. sztandarow zoftały naszą zdobyczą, w bitwie pod *Roveredo* iedney z nayszczęśliwszych w tey kampanii. W zabitych i ranionych musiał także nieprzyiaciel znaczną ftratę ponieść. — D. 5. o 8. godzinie wszedł *Massena* do *Trydentu*. *Wurmser* dniem wprzody udał się do *Bassano*. Generał *Vaubois* ruszył natychmiaft z swoią dywizyą ścigać nieprzyiaciela, ktorego ftraż tylna w *Lavis* w tyle rzeki *Larisio* w szańcach ftała, okrywaiąc moft, ktory przebyć wypadało. Generał *Dallemagne* na czele 26tey pułbrygady poszedł przeciw niemu, i mimo ognia z wiofki oszańcowaney przez Cesarfkich dawanego, Generał *Murat* z ftrzelcami przebruął rzekę, a Generał Adiutant *Leclerc* z 3. ftrzelcami, Obywatelem *Desaix* Pułkownikiem brygady i 12. grenadyerami obszedłszy Auftryakow na drodze iedney, o puł mili odległey, ftanęli. Jazda nieprzyiaciela pędząc w galopie, widzi się bydź zatrzymaną, i chce poyść na przeboy, lecz 12. grenadyerow z 3. ftrzelcami trzymaiąc broń na krzyż założoną, wftrzymuią ią. Już też noc była ciemna, i 100 huzarow, 3. do 400. piechoty w niewolą się poddało, sztandar ieden od regimentu huzarow *Wurmsera* zdobyty także zoftał. Wkrotce odbierzecie rapport o daleko krwawszey i bardziey decyduiącey bitwie

Buonaparte wchodząc z woyskiem w *Tyrol* następuiącą proklamacyą do mieszkańcow wydał. „Żądacie wsparcia armii Francuzow, zasłużcie więc sobie wprzody na nie. Kiedy większość pomiędzy wami z dobrze myślących składa się, to niech się stara przymusić mnieyszą liczbę uporczywych do poddania się. Nierozmyślne ich kroki, zmierzaią tylko do przeniesienia nieszczęść woyny, na łono waszey oyczyzny. Przewaga broni Francuzow iest okazana widocznie. — Wy chcecie pokoiu, Francuzi się o niego biią. W kraczamy w granice wasze, w celu tym prędszego iego pozyskania stosownie do życzeń wyniszczoney Europy, i cierpiących ludow. Nieprzychodziemy wcale w zamiarze powiększenia kraiu naszego, gdyż przyrodzenie *Ren* mu i *Alpy*, tak iak domowi Austryackiemu *Tyrol* za granicę oznaczyło. Tyrolczykowie wroćcie się teraz spokoynie do waszych domow, iakieżkolwiel bądź dawniey przedsiębraliście kroki. Opuśćcie chorągwie tak często zwyciężane i nie będące w stanie obronienia siedlisk waszych. Zwycięzcy *Włoch* i *Alpow* nie obawiaią się iednego więcey lub mniey nieprzyiaciela, ale wspaniałomyślność mego narodu, wkłada na mnie obowiązek, starania się o ochronienie każdey ofiary, ktorą losowi nieszczęśliwemu woyny wydrzeć można. Okazaliśmy się strasznemi w bitwach, iesteśmy iednak przyiaciołami tych, co nas przyimuią w swych domach, według praw gościnności. Religia, zwyczaie i własność tych okolic, ktore się poddadzą szanowane będą. Lecz mieysca, ktorych mieyszkańcy, woyskową służbę czyniący, za naszym przybyciem do swych domow nie powrocili, spalone zostaną. Każdy Tyrolczyk, ktory do korpusow woluntaryuszow należy, i z bronią w ręku złapany będzie, ma bydź natychmiast rozstrzelanym.

Względem rządu miasta *Trydentu*, *Buonaparte* wydał obwieszczenie ktorego treść iest: „Collegium Konsyliarzow ma swoie funkcye w cywilnych, sądowych i politycznych rzeczach, nie przerwanie odbywać. Wszystkie prawa ktore miał Cesarz nad tym biskupstwem są temuż Collegium powierzone, ktore złożyć ma przysięgę Rzplitey. Przychod publiczny niema bydź trwonionym, i Collegium do składania rachunkow iest obowiązane. Cudzoziemcy na urzędach w kraiu Trydenckim będący, w 24. godzinach maią go opuścić. Mieysca ich zaymą obywatele *Trydentu*. Kanonicy ktorzy nie są rodem z tego miasta, do wyiazdu są obowiązani, na każde zaś mieysce wakuiące, pozostali kanonicy, 3. kandydatow do wyboru Generałowi podadzą. — Do *Strazburga* przyprowadzono Adiutanta Generała Austryackiego *Latoura*. — Od dnia 21. Września officerowie przy wszystkich armiach, czwartą część gaży w metalowych pieniądzach, 3. zaś części w mandatach odbierać maią. Na żądanie Rady 500. karność woyskowa, w armiach ma bydź bardziey obostrzona. Generałowie kommenderuiący umocowani zostaną do uczynienia w tey mierze stosownych urządzeń, Dezercya do nieprzyiaciela śmiercią karana będzie. — Poseł Duński *Könemann* odebrał w tych dniach, nadzwyczaynego kuryera z *Londynu*, a nazaiutrz miał konferencyą z Ministrem interessow zagranicznych. — Ratyfikacya traktatow z Xciem *Wirtembergskim* zamienioną tu została. — Aresztowane 132. osob za zamięszanie w obozie *Grenelle* wzniecone, chciały z *Temple* uciec, lecz to się nieudało. Od d. 13 w ogrodzie przy tym więzieniu rozbito namioty, gdzie 3. kommissye woyskowe maiące ich sądzić zasiadaią: liczba przytomnych tym sessyom iest zawsze bardzo

wielka. Wczoray aresztowano znowu wiele osob pod czas rewizyi domow, *Freron* i Jakubin *Mehee* ztąd oddalili się, papiery oftatniego zapieczętowano. Rząd nasz ftara się wszyftkich maytkow zgromadzić, i wydane są rozkazy względem tych ktorzy należąc do marynarki od tey się służby oddalili.

Traktat zaczepny i odporny między Rzecząpospolitą Francuzką i Krolem Hiszpańskim.

Dyrektoryat wykonawczy Rzpltey Francuzkiey i Krol Hiszpański, powodowani chęcią wzmocnienia dobrego porozumienia się i związkow przyiaźni, odnowionych między Francyą i Hiszpanią, traktatem pokoiu zawartym w *Bazylei* 4. Thermidora, 3. Roku Rzpltey (22. Lipca 1795.) poftanowili, zawrzeć traktat allianfu, zaczepny i odporny względem tego wszyftkiego, co się ściąga do pożytkow wspolnych, i obrony obydwoch Narodow, i w tym względzie negocyacyą tak ważną powierzyli i do niey umocowali. Dyrektoryat wykonawczy Rzpltey Francuzkiey obywatela Dominika *Perignon* Generała dywizyi armii Republikanckiey i Ambassadora swego przy Krolu Hiszpańskim, Krol zaś Jmć Katolicki JW. *Don Manuela de Godoi* i *Alvares de Faria, Rios, Sanchez, Zarsoza*, Xiążęcia pokoiu i *Alcudii*, Granda Hiszpanii pierwszey klassy, wiecznego rządzce miafta S. *Jakuba*, Kawalera złotego Runa, i wielkich Krzyżow Karola III. i orderu Maltańskiego, Konsyliarza Stanu, pierwszego Sekretarza Krolowey, Superintendenta poczt i drog, opiekuna akademii Krolewskiey sztuk wyzwolonych, gabinetu hiftoryi naturalney, ogrodu botanicznego, laboratorium chimicznego, kapitana generalnego armii, inspektora i maiora gwardyi &c. &c. ktorzy po udzieleniu sobie na wzaiem swych pełnomocnictw, umowili się na naftępuiące artykuły:

1. Ma trwać na wieczne czasy traktat zaczepny i odporny między Rzpltą Francuzką i Krolem Katolickim.

2. Obydwa mocarftwa gwarantuią sobie w naysolennieyszy sposob wszyftkie kraie, wyspy i mieysca, ktore posiadaią, lub posiadać będą, i ieżeliby iedno z nich, dla iakiegokolwiek bądź pozoru miało bydź zagrożone, lub attakowane, drugie przyrzeka i obowiązuie się dopomagać mu przez swoie *bona officia*, i na rekwizycyą dać posiłki umowione poniższemi artykułami.

3. W przeciągu trzech miesięcy od czasu rekwizycyi, mocarftwo rekwirowane będzie miało w gotowości, i odda do zarządzenia mocarftwa rekwiruiącego 15. okrętow liniowych, z ktorych 3. trzechmoftowe, czyli każdy od 80. armat, a 12. od 70. do 72. armat, 6. fregat wielkości proporcyonalney, i 4. korwety, czyli ftatki letkie; wszyftkie zaś uzbroione, wyekwipowane, opatrzone w żywność na 6. miesięcy. Ta siła zbroyna morska ma bydź doftawiona do przeznaczonego portu od mocarftwa rekwiruiącego.

4. W przypadku, gdyby ftrona rekwiruiąca, sądziła przyzwoitą rzeczą, dla przyspieszenia nieprzyiacielfkich czynności, żądać tylko połowy wyższym artykułem opisanego posiłku, będzie iednak mogła potym w każdym czasie kampanii, dopominać się drugiey połowy, ktora ma bydź doftawiona w czasie przeznaczonym, rachuiąc od momentu tey nowey rekwizycyi.

5. Mocarftwo rekwirowane mieć będzie także w pogotowiu dla ftrony rekwiruiącey w ciągu trzech miesięcy od uczynioney rekwizycyi 18. tysięcy piechoty, i 6 tysięcy iazdy z artylleryą proporcyo-

nalną, dla łatwego ich użycia w Europie lub obrony osad od stron obydwoch w odnodze *Mexykańskiey* posiadanych.

6. Narod rekwiruiący, mieć będzie wolność posłania iednego lub więcey kommissarzow dla zapewnienia się; ieżeli stosownie do artykułow poprzedzaiących, siła zbroyna lądowa i morska na dzień wyznaczony w gotowości będzie.

7. Posiłki te, oddane zostaną całkowicie do rozrządzenia strony rekwiruiącey, ktora będzie ie mogła zostawić w Portach, albo na gruncie strony rekwirowaney, albo użyć do wypraw, ktore przedsięwziąść zechce, bez obowiązku tłomaczenia się z przyczyn, ktore nim do tych czynności powodowały.

8. Żądanie wzwyż wyrażonych posiłkow, będzie dla mocarstwa rekwiruiącego dowodem, że ich potrzebuie, wkłada na rekwirowane obowiązek ich dostarczania, bez roztrząsania czyli woyna maiąca się rozpocząć iest zaczepna lub odporna i bez mocy domagania się tłomaczeń, iakichkolwiek bądź, ktoreby tylko służyć mogły do spoźnienia dostawiać się maiących iak nayprędzey posiłkow.

9. Woyska i okręty żądane, zostaną pod rozrządzeniem strony rekwiruiącey, przez cały ciąg woyny, i niebędą mogły w żadnym przypadku stawać się iey ciężarem, gdyż mocarstwo rekwirowane utrzymywać ie ma, gdzieżkolwiek ich sprzymierzeniec użyie, tak iak gdyby ich samo potrzebowało. Umowiono się tylko, iż przez cały czas gdy te woyska lub okręty, zostawać będą na gruncie lub w portach kraiu żądaiącego ich, tenże ma im dostawiać z swych magazynow lub arsenałow wszelkich potrzeb, za też samą cenę iak swym żołnierzom lub swey flocie.

10. Strona rekwirowana stratę w okrętach czyli przypadkami woyny lub morza poniesioną, toż samo i stratę woyska, innemi natychmiast ma nadgrodzić.

11. Gdyby pomienione posiłki, nie były dostarczaiące, strony obydwie użyią wszystkich sił tak na morzu iak na lądzie przeciw nieprzyiacielowi, a ich czynności, czyli połączone, czyli osobne od ułożonego planu będą zależeć.

12. Posiłki wzwyż wyrażone maią bydż dostawiane, we wszystkich woynach obydwoch mocarstw, choćby też iedno z nich nie było *directe* interessowanym a nie działało iak tylko posiłkowie.

13. W przypadku, kiedy obydwa narody dla krokow nieprzyiaciela szkodzących im, zgodnie wypowiedzą woynę iednemu lub więcey mocarstwom, opisy uczynione wyższemi artykułami, mocy żadney mieć nie będą lecz obydwie strony użyią wszystkich sił swoich lądowych i morskich przeciw nieprzyiacielowi wspolnemu, i umowią się względem planu, działania osobno lub złącznie. Obowiezuią się także, w przypadku tym, nie starać się o pokoy, tylko razem i tak, ażeby każda z stron, zadosyć uczynienie iey należące się, pozyskała.

14. Kiedy zaś iedno z mocarstw posiłkowo tylko działać będzie, drugie osobno o pokoy traktować może, lecz wsposobie, ażeby dla posiłkuiącego żadne uszkodzenie nie nastąpiło, owszem ile tylko bydź może było mu pożytecznym. Z tego powodu, uwiadomi stronę rekwirowaną o sposobie i czasie umowionym do rozpoczęcia negocyacyi i iey skutkach.

15. Zawarty będzie w iak naykrotszym czasie, traktat handlowy na zasadach sprawiedliwych, i zobopolnie pożytecznych dla obydwoch narodow, zapewniaiący dla każdego z nich u swego alianta

znaczne ułatwienie odbytu produktow ziemi i rękodzieł, a przynaymniey tak wielkie, iakie mieć może kray naybardziey faworyzowany. Obydwa mocarstwa obowiązuią się od tego momentu, starać się razem o zniesienie maxym przyiętych przez iakikolwiek bądź narod a im przeciwnych a ktoreby naruszały bezpieczeństwo bandery neutralney, lub ubliżały uszanowaniu, ktore się iey należy, iako też dokładać będą usilności, dla odnowienia systematu kolonialnego Hiszpanii tak iak był dawniey, lub być powinien według traktatow.

16. Harakter i władza konsulow, zostaną także w tymże samym czasie umowione i opisane, dawnieysze zaś w tey mierze ustawy, tymczasowo dopełniane będą.

17. Dla uniknienia wszelkich zatargow, między obydwoma kraiami, umowiły się strony, zatrudnić się bezpośrzednie i iak nayprędzey obiaśnieniem 7. artykułu traktatu Bazyliiskiego względem granic. Instrukcye i plany w tey mierze udzielać sobie będą przez swych pełnomocnikow.

18. Gdy Anglia iedynym iest kraiem do ktorego Hiszpania ma zażalenia, teraźnieyszy więc alians szczegolniey przeciw temu narodowi iest wymierzony i w teraźnieyszey woynie Hiszpania neutralną będzie, względem innych mocarstw walczących z Rzplitą Francuzką.

19. Ratyfikacye traktatu tego zamienione będą w ciągu iednego miesiąca od czasu podpisu. Działo się w *Ildephonse* d. 2. Fructidor 4. roku iedney i nierozdzielney Rzplitey Francuzkiey (19. Sierpnia 1796.)

Z Bazylei 18 Września.

Buonaparte posłał do Dyrektoryatu z kwatery głowney w *Bassano* d. 10 t. m. nastepuiący rapport:

Doniosłem wam obywatele o marszu armii na *Trydent* i o przeyściu wąwozow *Brenty*. Ten śpieszny i niespodziewany marsz (gdyż w dwoch dniach 20 mil uszliśmy) pomieszał szyki nieprzyiaciela mniemaiącego, że na *Inspruck* prosto poydziemy. Posłał więc kolumnę ku *Weronie* dla zagrażania nam, z tyłu. *Wurmser* chcąc nas odciąć, sam odcięty został. Doniosłem wam o wszystkich zdarzeniach do d. 8 t. m. teraz zostaie mi ieszcze, donieść wam, o batalii stoczoney przy *Bassano*. D. 9 o godzinie 2giey rano armia ruszyła i stanęła przy końcu wąwozow blisko wsi *Solagno*, gdzie nieprzyiaciela zastaliśmy. *Angereau* z dywizyą swoią udał się w lewo, a 4tą poł-brygadę wysłał w prawo. Posłałem tamże dywizyą Generała *Massena*. O godzinie 7 rano bitwa zaczęła się. Nieprzyiaciele ufni w dobrey pozycyi, i przytomnością swych Generałow zachęceni, przez czas nieiaki bronili się, lecz nakoniec ustąpić musieli natarczywości żołnierzy naszych. Generał *Murat* posłał kilka korpusow iazdy w pogoń za cofaiącym się w nieporządku nieprzyiacielem. Udaliśmy się natychmiast do *Bossano*, gdzie ieszcze *Wurmser* z głowną kwaterą znaydował się. *Angereau* z lewey strony, a *Massena* z prawey szturm na miasto i na armaty broniące mostu na rzece *Brenta* przypuścili. Most został opanowany, armaty wszystkie zabrano, i wzięto miasto pomimo oporu kilku batalionow grenadyerow Austryackich, maiących zasłaniać retyradę głowney kwatery. W dniu tym zabraliśmy 5,000 niewolnika, 35 armat z całym zaprzęgiem, część bagażow woyska, 5 chorągwi &c. — Szef Brygady *Lannes* sam swoią ręką dwie zabrał chorągwie. — Gdyby nie moment

spoźnienia, tobyśmy byli *Wurmsera* z kassą woyſkową zabrali. Scigamy teraz 8mio-tysiączną kolumnę, ktorą *Wurmser* wyprawił ku *Vicenza*. — Jeſt to reszta owego ſtrasznego woyſka, ktore przed miesiącem groziło nam, wydarciem Włoch. W sześciu dniach dwie batalie i cztery bitwy ſtoczyliśmy, wzięliśmy nieprzyiacielowi 21 chorągwi, 16,000 niewolnika, między ktoremi kilku znayduie się Generałow, reszta albo zoſtała zabita, albo ranna, lub w rozsypkę poszła. W tych sześciu dniach, biiąc się zawsze w wąwozach, uszliśmy mil 47. zabraliśmy armat 70 z ammunicyinemi wozami, i wielką część parku artylleryi należącego do armii i znaczne magazyny. Upraszam o rangę Generała dla Brygadyera *Lannes*. — On pierwszy rozpędził nieprzyiacioł w *Dego*, przeszedł rzekę *Po*, i moſt przy *Lodi*, on także pierwszy wpadł do *Bassano*. — Upraszam rownież o rangę Generała dla generalnego adiutanta *Chabrau*, ktory w batalii przy *Roveredo* bardzo się dyſtyngwował. —

Procz powyższego rapportu ogłoszonego w *Bazylei* przez P. *Barthelemi*, Miniſter ten ogłosił ieszcze liſt, ktory *Buonaparte* do swey żony pisał, w tych wyrazach: „Kochana przyiaciołko! nieprzyiaciel 18,000 ludzi utracił. Nie zoſtaie *Wurmserowi*, iak 5000 piechoty i 1500 iazdy z ktoremi do *Mantui* schronić się musi. Nigdy tak wielkich i tak ciągłych nie otrzymaliśmy korzyści. *Włochy*, *Friul*, i *Tyrol* zapewnione są dla Rzpltey. Cesarz drugą musi armią formować. Armaty bagaże, moſty, wszyſtko zdobyliśmy. — Zdrow ieſtem, ale bardzo zmordowany. Sciſkam cię, Niech żyie Rzplta. (podpisano) *Buonaparte*.

Z Hagi 24. Września.

Od woyſk Francuzkich u nas będących, 10,000. ku niższemu *Renowi*, pomaszerowało, a 15,000. ieszcze w kraiu naszym zoſtało. Wczora przez Telegraf Antwerpſki, zoſtaliśmy uwiadomieni o zwycięztwach Republikanow we Włoszech. Konsul nasz w *Barcellonie*, obywatel *Catamys*, przesłał ofiarę patryotyczną 1,600. złotych (bliſko 5,400. zł: pol.) — Wkrotce po włożeniu Ambargo na ſtatki Angielſkie w *Cadix* będące, przybyło tam ieszcze 21. okrętow tegoż narodu, ktore o niczym nie wiedziały. W *Amſterdamie* wyszło nowe urządzenie giełdy. Mowią, że Generał *Hoche* kommenderować będzie armią Francuzką połnocną.

Z Elberfeld 12. Września.

Mowią, że Auſtryacy weszli do *Siegbourg*. Armia Francuzka przez *Dirbach* i *Bensberg*, miała się cofnąć na rowniny przy *Stammel*, i tam oboz rozłożyć. Stosownie do doniesień osoby godney wiary, przechodziło wczoray o 3. z rana wiele bagażow przez *Mühlheim* zmierzaiąc do *Düsseldorf*. Przybyli tam także Kommissarze Francuzcy, ktorzy zaraz potrzebne uczynili rozrządzenia, dla opatrzenia woyſka w żywność. O 8. godzinie, dywizya generała *Lefevre* w *Mühlheim* ſtanęła, mała część tylko zoſtała tam rozkwaterowana, reszta zaś do *Stammel* udała się. Do tychczas oddać potrzeba Republikanom sprawiedliwość, iż się w kraiu naszym przyzwoicie sprawuią. — Droga między *Mühlheim* i *Düsseldorf* całkiem zaięta była dnia wczorayszego bagażami. Zapewniaią, że 3,000 iazdy od armii pułnocney ſtanęło wczoray wieczorem w *Düsseldorf*.

Nro 25
DODATEK DO GAZETY WARSZAWSKIEY

Z WARSZAWY DNIA 8. PAZDZIERNIKA R. 1796. W SOBOTĘ.

Publicandum.

Es halten sich hier verschiedene fremde officiers auf, welche statt der sie auszeichnen den uniforme, Civil - kleider tragen. Dieser willkührliche Anzug, kann unterdessen bei nothwendigen Recherchen die Unannehmlichkeit haben: Dass diese officiers verwechselt werden und der ihren Souverains schuldigen achtung nicht gemäs behandelt werden. Zu Vermeidung aller hieraus entstehenden Inconvenienzien, werden dieselben hiermit aufgefordert, sich öffentlich nicht anders, als in uniform zu zeigen, und wenn solches nicht geschiehet, sich die hieraus entstehenden Folgen selbst zuzuschreiben. Warschau den 5ten October 1796.

Königl: Preuss: Gouvernement.

Wiele się tu obcych bawi officerow, ktorzy zamiast munduru, dystyngwować ich maiącego, cywilne noszą suknie. Gdy zaś przy wypadaiących czasem rewizyach, tenże ubior samowolny, tę za sobą przykrą mogłby pociągnąć konsekwencyą, iż ciż officerowie mogliby bydź za inne osoby mieni i winne ich Monarchom uszanowanie, przez toby ubliżonym zostało; zatym dla zapobieżenia ztąd wyniknąć mogącym nieprzyzwoitościom, wzywaią się wszyscy, aby publicznie nie inaczey, iak w mundurze się pokazywali, a w przeciwnym razie nie komu innemu, iak sobie ztąd wypłynąć mogące skutki przypisywali. — Datt: w Warszawie dnia 5. Października

JKMości Pruskiey Gubernia.

B. v. Wendessen.

Z Vallendar 20. Września.

Przednia straż nasza posunęła się iuż do *Altenkirchen*. Przy tey okazyi, iazda żywą z Francuzami stoczyła utarczkę, w ktorey Generał *Marceau* śmiertelnie ranny i Adiutant iego dostali się w niewolą.

Z Limburga 23. Września.

Generał *Marceau*, ktory pod *Altenkirchen* dostał się w niewolą, z ran odebranych umarł. — Ciało iego na żądanie *Jourdana* wydane zostało Francuzom, ktorzy ie z honorami woyskowemi pochowali. Francuzi spiesznie za rzekę *Sieg* cofnęli się. — Głowna kwatera Arcy-Xcia *Karola* wrociła się tu wczoray, a iutro daley do *Wisbaden* cofnie się. Mowią, że Arcy-Xże uda się z częścią armii ku wyższemu *Renowi* dla uczynienia trudnieyszym, cofanie się Generała *Moreau*, i że Generała *Werneka* z znacznym korpusem zostawi, na przeciw armii *Jourdana*.

Z Hanau 23. Września.

Francuzi nad niższym *Renem* cofaią się przez *Ren*, częścią przy *Neuwied*,

częścią przy *Bonn*. Jeden ich korpus ſtoi w szańcach przy *Neuwied* dla zabezpieczenia przeprawy. Drugi ich korpus ciągnie na *Düsseldorf*. Generał *Neu* idzie krok w krok za niemi i d. 20. t. m. ſtał o poł mili od *Neuwied*, gdzie podobno przyidzie do akcyi.

Od granic Szwabii 21 Września.

Cofanie się Generała *Moreau* wielkimby podpadało trudnościom, gdyby armia Republikanow nie była tak mocna, i w tak dobrym ſtanie. — Francuzow zamiarem ieſt, iak słychać, ku *Konſtantz* i kantonowi *Schaafhausen* udać się, i tam oczekiwać posiłkow, d. 19 t. m. rożne zayść miały między Francuzami i Auſtryakami potyczki z rowną obydwoch ſtron ſtratą. Grenadyeowie Węgierscy znacznie ucierpieli.

Z Augsburga 23. Września.

Francuzi iuż nas opuścili. Armia Generała *Moreau* przeszła *Lech* zrzuciwszy wszyſtkie moſty i ku *Ulm* pociągnęła. Generałowie *Latour* i *Nauendorf* śpiesznie także marsz swoy do *Ulm* obrocili i iak słychać, chcą prędzey ſtanąć nad *Renem* iak *Moreau*. — *Frölich* poſtępuie za Generałem *Ferino*. Wczoray korpus Generała *Mercantin* przechodził przez miaſto nasze. Uzbroieni włościanie łączą się wszędzie z Cesarſkiemi.

Z Stutgardt 22. Września.

W tym momencie dowiaduiemy się, iż głowna kwatera Generała *Moreau* ſtanęła wczoray w *Ulm*, i że się armia iego ku *Stokach* i *Konſtanz* cofa.

Z Manheimu 22. Września.

Z głowney kwatery Generała *Petrarsch* z *Bischofsheim* donoszą: „D. 19. t. m. chcieliśmy opanować twierdzę *Kehl*. Dwoma dniami wprzody kilka tysięcy Francuzow ſtanęło w *Freudenſtadt* zmierzaiąc do *Kniebis*. Wysłano więc tam natychmiaſt na wozach kilka batalionow, ktore wspolnie z chłopami, ważne to ſtanowiſko osadzić miały. Pułkownik zaś *Meerweld* miał zasłonić *Offenburg*. Generał *Petrarsch* sam d. 19. o godzinie 7. wieczorem ruszył z *Bischofsheim* i ſtanął o milę od *Kehl*. 1000 ludzi z regimentu armii Xcia *Ferdynanda* odebrało rozkaz, attakować moſt na *Renie*, pozoſtała zaś część korpusu miała uderzyć z tyłu na szańce nieprzyiacielſkie za *Kinzig*. Wszyſtko z razu poszło dobrze, wzięto most i wioſkę *Kehl*, a nieprzyiaciel w szańcach i miasteczku *Kehl* słabo bronił się, Nieszczęściem, obydway pierwszey dywizyi kommendanci, to iest: Podpułkownik *Oczkay* doſtał się w niewolą, a Maior *Dollas* śmiertelnie został raniony. — Regiment zatym *Ferdynanda* mięszać się zaczął, nieprzyiaciel zaś 3ma tysiącami ludzi z *Strazburga* wzmocniony, odparł woyſka nasze. Nadciągnął w prawdzie z drugą dywizyą *Petrarsch*, ale za pożno i sprawił to tylko, że woyſka Cesarſkie, porządnie cofnąć się mogły. Cała więc ta expedycya innego nie miała ſkutku iak ten, że garnizon w *Kehl* wiele ucierpiał, i 800. ludzi z niego zabraliśmy. — Nasza strata wynosi, procz wspomnionych dwoch officerow, kilkaset ludzi częścią zabitych i rannych, częścią w niewolą zabranych.

Z Medyolanu 17. Września.

Wiadomości woienne są naſtępuiące: Liſt z *Werony* d. 14. zawiera w sobie, iż miaſto *Legnano* poddało się przez kapitulacyą Republikanom. Cesarscy tam znayduiący się, złożyli broń, i obowiązali się nie służyć przez cały rok przeciw Francyi. Inny korpus Auſtryakow, chcący się cofnąć do *Mantui*, był attakowany przy *Marmivolo*, lecz po bitwie bardzo żwa-

wey, przedarł się do tey twierdzy. List z *Werony* dnia 15. wzmiankuie o nowey bitwie między armiami *Wurmsera* i *Buonaparte*, a ktorey ten był skutek, iż część pierwszey weszła do *Mantui*.

Gdy Ekonomia nasza mieyska na spłacenie dawnego długu mieyskiego, kapitału złot: Polskich 9,000. potrzebuie; podaie się do wiadomości, iż chcący takową summę za miernym procentem i hipoteką dostateczną Miastu pożyczyć, kassę Ekonomiczną o tym uwiadomić zechce. Dat w Warszawie dnia 12. Września 1796.

Prezydent Dyrektor Radcy i Assessorowie Magistratu Miasta tuteyszego.

Magistrat Miasta Warszawy zaleca Dziedzicom i Zawiadowcom wszystkich pałacow, kamienic, domow i wszelkich possessyow; ażeby zaległy podatek łokciowy do dnia naydaley 15. Października roku bieżącego w Ekonomii mieyskiey zapłacili, a to pod nieuchronną nastąpić poźniey mianą exekucyą. Dan w Warszawie dnia 24go 7bra 1796. R. Prezyden Dyrektor, Radcy i Assessorowie Magistratu.

Pozostałe rzeczy po zmarłym JP. *Stobieckim* i mobilia, iako to pierścienie złote, ieden krzyż dyamentami kameryzowany, srebrne rzeczy i inne szacowne sprzęty, także cynowe, miedziane, mosiężne naczynia, szkło wszelkiego gatunku, meble stoły, krzesła, szafy, skrzynia i rożne domowe i gospodarskie sprzęty, obrazy, landszafty, powozy, sanki, suknie, bielizna, pościel, pułszorki, szle, zboże, konie, bydło, kozy, świnie, i wiele innych sprzętow na terminie dnia 4go 9bris roku bieżącego i następuiących dni od godziny osmey ranney aż do wieczora w *Raszewie* w Dystrykcie *Wyszogrodzkim* a Parafii *Kobylnikiey*, będą za gotowe pieniądze w monecie grubey przedawane, maiący ochotę kupować w naznaczonym terminie w mieyscu wyrażonym z naydować się maią. W *Płocku* dnia 15. Septembris 1796.

Prow: Powiatowa Pruss Południowych sprawiedliwości Kommissya.

Listy Gończe.

Dziś rano o godzinie 3ciey, za kradzież osadzony przestępca, nazywaiący się Szymon *Kwiatkowski*, z więzienia Ratusza Nowomieyskiego uciekł.

Ma blisko 40 lat, iest miernego krępego wzrostu, okrągłey twarzy, burych oczow, małego nosa, głowy do połowy łysey i po polsku tylko mowi, przy swoiey zaś ucieczce był ubrany w surdut szary, boty i okrągły kapelusz.

Wzywa się zatym każdy, aby tego Szymona *Kwiatkowskiego*, w przypadku spostrzeżenia, przyarresztował i do nas oddał. Dat: w Warszawie d. 20 Wrześ: 1796.

Dziś rano o 3ciey godzinie, pewny dla włoczenia się arresztowany hultay, nazywaiący się Woyciech *Kloński*, z więzienia tuteyszego Ratusza Nowomieyskiego uciekł.

Ma więcey iak 40 lat, iest miernego wzrostu, ponurey twarzy, trędowatego nosa czarnych brwi, uciętych włosow, tylko po polsku mowi, i był przy ucieczce swoiey ubrany w niebiesko - sukienne spodnie, szary płaszcz, polską czapkę, i boty. Osobliwie można go po mowie płaczliwey poznać.

Zatym uprasza się każdego, ktoryby takiego włoczęgę spostrzegł, aby go przytrzymał i do tuteyszey Dyrekcyi Policyi oddał. — Dat: w Warszawie d. 4. Października 1796. J. K. Mci Pruskiey Dyrekcya Policyi.

Publicandum.

Na dniu 17. Października, przed południem o godzinie dziesiątey w Kamienicy Borakowſkich, na krakowſkim przedmieściu pod Nrem 435. w przytomności Deputowanego JPana *Radke* Konsyliarza, maią bydź publicznie, rożne ruchomości i effekta, do Massy wierzycieli *Rosego* należące, iako to, Komody, Szafy, Stoły, Kanapy, Krzesła, a mianowiciey towary korzenne, za gotowe grubey monety pieniądze, więcey daiącemu sprzedawane; Co się publiczności ninieyszemi do wiadomości podaie. W Warszawie dnia 16. Września 1796.

Krolewſko - Pruſki Magiſtrat Sprawiedliwości.

Obwieszczenie.

Oddano do tuteyszey Dyrekcyi Policyi Obrus, człowiekowi podeyrzanemu, tenże przedaiącemu. ktoren go porzucił odebrany. Ktoby zatym przez dokładny opis szerokości i długości iako też desenie tegoż obrusa i podanie innych znakow, swoiey własności prawo do niego okazać potrafił, niechay się do Dyrekcy Policyi zgłosi, gdzie mu za powroceniem miernego unkosztu przy tey okazyi wynikłego, wydanym zoſtanie. Dat: w Warszawie d. 7 Października 1796.

J. K. Mci Pruskiey Dyrekcya Policyi.

DONIESIENIA.

Adminiſtracya bywszey fabryki Płocienney Łowickiey po obwieſzczeniu tyle krotnie przez publiczne Gazety z wyraźney rezolucyi Kompanii dla ziachania się na dzień 12 Września 1796 względem rozbioru pomiędzy siebie pozoſtałey reszty nie odebranych Akcyow przez Akcyonaliſtow. A zatym uwiadomia wszyſtkie członki teyże kommpanii zupełnie maiące swe opłacone Akcye, że na tenże wzwyż wymieniony dzień 12. Września przeszłego nie ziechali się i rezolucya Kompanii bezskuteczną pozoſtała; Przeto będąc więc taż Adminiſtracya troskliwa o dobro Akcyonaliſtow umyśliła wyznaczyć ieszcze ieden termin na dzień 14 Liſtopada roku bieżącego, i usilnie onychże zaprasza i obliguie, aby na wzwyż wymieniony termin, to ieſt na dzień 14 Liſtopada roku bieżącego ziechali się do uskutecznienia rygoru swych Rezolucyow. Jeżeli zaś członki Kompanii tey na udeterminowany dzień 14 Listopada roku bieżącego nie ſtawią się i nie ziadą, więc taż Adminiſtracya insze przedsięwezmie kroki dla uskutecznienia oſtatecznie rygoru rezolucyow Kompanii dawniey zapadłych.

Dobra w Woiewodztwie Kaliskim sytuowane, czyniące 20,000 Z. P. intraty roczney, Prawem Sukcessyi spadłe na W. Obrębskiego, są do sprzedania za mierną cenę. Referencya do W. Obrębskiego Szambel: J. K. Mci, ktory mieszka na ulicy S. Jańskiey przeciwko fary na pierwszym piętrze pod Nrem 20. Tudzież referencya do tegoż W. Obrębskiego Szambel: J. K. Mci do dobr w Woiewodztwie Łęczyckim sytuowanych, czyich innych, do sprzedania determinowanych za ſummę 200,000 Z. P. do ktorych tak sprzedania, iako ſummy odebrania ma ſpecyalną Plenipotencyą tenże W. Obrębski.

Diejenigen Herren, welche bey Praeſentirung der Subscriptions Zettel zum Liebhaber Concert uebergangien seyn moechten, bitte ich bey mir sub Nro 653 auf der Leſche ſich zu melden, wenn ſie der Societaet beytreten wollen. Warſchau den 5ten October 1796. Mosqva.

Dziś w Sobotę P. Grewe będzie miał honor dać Bal w Pałacu Tepperowskim na Długiey ulicy pod Nrem 555. Antre od osoby wraz z motyą płacić się ma Zł: 4. Zacznie się o godzinie 8 w wieczor. Tenże, za oſtrzeżeniem siebie, ofiaruie się dawać Pikniki, Podwieczorki &c.

Heute Sonabends, um acht Uhr abends, wird Herr Grewe die Ehre haben einen Ball im Tepperschen Palais auf der langen Gasse sub Nro 555 zu geben, die Person zalht nebſt Mottieu fl. 4 Derselbe unternimt ſich auch wenn es beſtellt wird Luſtbarkeiten und Abendmahlzeiten zu geben &c.

Den 6ten October iſt einer gewiſsen Person, welche vom Wolaver Schlage nach der Electoral Gasse gefahren, ein Brief verlohren gegangen in welchem ſich Militairiſche Patente, nebſt einer Assignation auf 60 Rubel befunden, die Addresse dieses Briefes war folgende. A Mons: Mr: A. P. de Rykowski Lnant au S. de Rie a Varsovie. Es wird daher gebeten, wenn jemand gedachte Papiere gefunden, selbige auf dem Warſchauer Zeitungs Comtoir gegen Empfang 12 Thaler Belohnung abzugeben, indem schon vorgebeugt worden; daſs niemand besagte Assignation bezalhten wird.

Na dniu 6 Października pewniey osobie iadącey od Wolskich rogatek Elektoralną ulicą, Wypadł Liſt, w ktorym znaydowały się Patenta woyskowe, oraz Assygnacya na Rubli 60. Adres liſtu tego był ninieyszy: A Mons: Mur A. P de Rykowski Lnant au S. de Rie à Varsovie: Zaczym uprasza się ktoby pomienione papiery znalazł, niech raczy oddać na Kantor Gazety Warſzawskiey a odbierze nadgrody Talarow 12 gdyż uczynione ieſt zapobieżenie, iż nikomu ta Assygnacya wypłaconą nie będzie.